De wandeling van Henk Smit uit 1896 – De Oostkant van de Oostzijde

Dit is de Oostkant van de Oostzijde.

Aan de oostkant van de straat op de hoek van het Franschepad lag een tuin met inverdan het huis van meester Bakker, hoofd van de school op de Stadswerf die men zijn naam gaf. Op de andere hoek van het pad stond de kruidenierswinkel van Prinsze waar nu (1949) de groentewinkel van Happe is. Daarnaast twee huizen voor dr. Scalogne en de familie Espeet.

Op de nr. 2b en 2c hebben ook nog tot de sloop de families Beumer en Clijnk gewoond met daarnaast de winkel van C. Kraaier.

Oostzijde. Foto P. Tjeertes.

V.l.n.r. Op nr. 10 de woning-inrichter A. Zegers & Zoon. Bakker J. vd Voort op nr. 8, dan het Fransepad, op de hoek de kruidenierswinkel van G. Dekker, de winkel van C. Kraaier en dan de woningen op nr. 2b en 2c (niet zichtbaar) van Scalogne en Espeet (Beumer en Clijnk) en tenslotte groenteboer Happe op 2.

De nrs. 6, kruidenier Dekker en nr. 8 bakker Van der Voort. Dit pand werd ook wel de Beschuitmand genoemd. Er tussen in het Fransepad.

Hier weer nr. 8 nu met nr. 10 de woning-inrichter A. Zegers & Zoon. Op nr. 12 de pastorie van de R.K. Bonifatiuskerk.

De pastorie met de St. Bonifatiuskerk en daarachter de Bloemgracht. Op beide foto's is er nog een hek voor de pastorie.

In vroeger tijden lag er tussen de Kalverstraat en de Bloemgracht nog het Aalsmeerpad met daar achter een Boomgaard. Het staat op de kaart van Oostwoud uit 1794. Mogelijk komt de naam van Hendrik Aalsmeer die in de houthandel zat en op de Bloemgracht woonde.

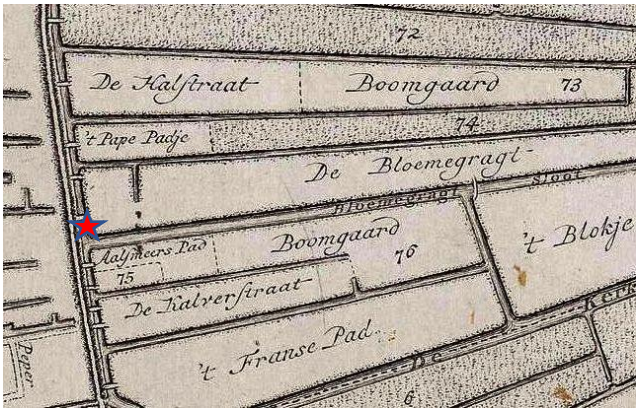

Op de hoek Bloemgracht – Oostzijde staat een huis, gebouwd door Jacob van Sante, voor de wed. Klaas Blans. Dr. De Goeje heeft hier lang in gewoond. Daarnaast woonde de barbier Dorpema, daarnaast het café van Biere, het koffiehuis 't Tolhuis' dat in 1906 is gesloopt.

Kastelein was Teunis van Kleef die tevens koster van de katholieke kerk was. Dan volgde de pastorie van de Ned. Herv. Gemeente waarin ds. L.J. Blanson Henkemans woonde.

Op de foto hierboven was het St. Josephgesticht (Sancta Maria) nog niet gebouwd, maar op deze foto in 1916 staat het door van Sante ontworpen pand er al wel.

Naast de Bloemstraat bevond zich de galanteriewinkel van Jan Valk. Op deze plek stonden vroeger de pakhuizen 'De Ossekop' en 'De kleine Ossekop'. Dan passeren we het kleine brandspuit-huisje en dan het herenhuis van de familie van Heijningen op de hoek van de Halstraat. De foto is uit een andere tijd natuurlijk.

Op de zuidelijke hoek van de Halstraat woonde tot 1925 dhr. Jan Karskens die het pand liet slopen en er een nieuw neer zette dat bewoond wordt door de familie Wechelaar.

Aan de noordelijke kant van de Halstraat woonde de familie Abercrombie. Ze staan hier voor hun huis tijdens de watersnood van 1916.

Daarnaast stond een dubbel herenhuis bewoond door G. van Holk, werkzaam bij notaris Mul en Albert Cleijndert, commissionair in granen en eigenaar van de molen 'Het Kuiken'. Dan het huis van C. Poel, medefirmant van Klaas Vis Jansz. Die ernaast woonde en daar ook kantoor hield.

De woning van Albert J. Buys, graanhandelaar. Dit pand werd gesplitst en in dat deel kwamen de heren Scalogne en dominee Met te wonen.

Dan volgt de woning met grote tuin van W. Aten. Op deze plek werd de woning voor dr. Berkenstijn gebouwd en een kantoor voor de firma Stadlander en Middelhoven.

De huidige percelen 40, 40a, 42 en 42a bestonden in1900 nog niet. Wel een hoog herenhuis, gebouwd in 1850, met daarvoor een hoge stoep met een uitgestrekte tuin die naar achteren doorliep, werd bewoond door de familie Aten. In 1910 werd dit door A.J. Karskens gekocht en gesloopt voor een nieuw herenhuis waar hij zelf een jaar of tien heeft gewoond. Tenslotte bewoond door dr. Berkesteijn.

Oostzijde 61 links ds. vd Ploeg werd later het St. Jan ziekehuis, dan de Bakkerschool. Rechts het huis van Aten.

In de tuin die het huis van de familie Aten omringde werden nog drie huizen gebouwd.

Zo zag dat rijtje van drie er in 2 foto's er uit.

In dit deel woonden de schoenmaker Werrij, dan Van Dongen en Huijbrechts. Dan op de oude fundering een nieuw huis voor van Middelhoven dat grensde aan de woning van dhr. Steenmeijer.

Het open terrein meest links werd het 'Land van Middelhoven' genoemd. Het laatste huis links werd als kantoor gebruikt door Stadlander en Middelhoven. Het geeft een mooi beeld van de oude Oostzijde. Het huis rechts met de erker was van de weduwe Middelhoven tegenover het weiland en wordt bewoond door de heren Jac. Middelhoven en C. Schuddeboom.

Het hoekhuis links staat nu aan Grootscheepmakerstraat.

Hier nog het open terrein dat ook wel voor kermis werd gebruikt, maar dat geen geslaagde actie was omdat de mensen het te ver lopen vonden. Over dit terrein had de familie Middelhoven, die aan de Zaankant woonde een goed uitzicht op hun houtwerf in het Oostzijderveld.

Deze plek is ter hoogte van de Klamperspad.

Aan de zuidzijde van het Klamperspad woont dhr. Werrie. Op de hoek van het Klamperspad een winkel in boter, eieren van dhr. Kuiper (Aan de noordzijde woont dhr. C. van Ederen wiens tuin welbekend is.) Daarnaast was een bleekveld met een ouderwets houten huis met een luifel van de fam. Huig, Dan een laag houten waarin Ko Lensselink woonde. Hij was hoofdofficier van de Zaandamse schutterij. Op de hoek van het Zuidervaldeurspad woonde der laatst overgebleven oud-strijder dhr. A. Huisman.

Een kaartje vanaf het Zuidervaldeurspad

Schoolmeesterstraat.
GRES 38CM.
GRES 25CM.
Doopsgezinde Kerk
82.
Zaanstroom.
de Kroon
Kraineryaad.
BETON 38/48.
Hodderbeltspad.
Molenmakersteeg.
Zaanstreek.
Beloenmakersteeg.
Boerstreg.

Staande op de Zuidervaldeursluis zien we links de meubelmakerij van Planjer die op de hoek van het Molenpad – Oostzijde woonde en waar later melkhandelaar de Ridder introk.

Na het Molenpad staan we voor groente handel van Zwart en later Van Ederen, de slagerij van Doets en een snoepwinkeltje van Ootje Kat, wier man een bootwerker was. Daarnaast woonden G. Kruishoop en H. Wensveen.

Dit is ter hoogte van het Molenpad.

Op de hoek van het Modderbeltpad zat de mandenmakerij van Mulder met daarvoor de woningen van Mulder, van Zijl en van Leeuwen.

De naam 'Modderbeltpad' werd gewijzigd in Eendrachtstraat omdat de bewoners Eendrachtig om naamsverandering hadden gevraagd.

Na een bleekveld met schuren van petroleumhandelaar Molenaar en de smid Kroese tenslotte op de hoek van de Oostzijde en het Kramerspad de manufacturenwinkel van A. IJskes (ook van B. Somsbroek en J. Wittebrood geweest). Daarnaast de grote tuin van dhr. Doppen met een boomgaard. De Kramerstraat lag, vroeger, tussen twee tuinen.

Dit is de Kramerstraat kijkend naar de Oostzijde.

De Kramerstraat rechts en de manufacturenwinkel van Kroes en links een deel van de Doopgezinde kerk.

Links het pand van Blans dat later het verzorgingstehuis Spes Viva werd.

Rechts een tuin voor en rond de Doopgezinde kerk, maar nog geen Belgischestraat, die kwam pas veel later.

Einde van deze tocht met links de Doopsgezinde Kerk, alias de Doofpot, dan het (2e) huis van Blans, later in gebruik bij Armenzorg en de tuin en een deel van Spes Viva, gezien vanuit de Belgischestraat.